

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Антонина Иванова Хабова**
Университет за национално и световно стопанство
Факултет „Международна икономика и политика”
Катедра „Международни отношения”
Научна специалност: 05.11.02. Политология (Международни отношения)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“

Автор на дисертационния труд: **Теодора Сашкова Ангелова**

Тема на дисертационния труд: **Председателството на Съвета на Европейския
съюз – първият български опит**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по
защита на дисертационния труд съгласно заповед на Ректора на СУ „Св. Кл.
Охридски”

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 353 страници и съдържа въведение, четири глави, заключение и библиография. Библиографията включва 324 заглавия на български и английски език, в това число и множество официални документи на институциите на ЕС и на български държавни институции. Съдържанието е онагледено с 11 таблици, 16 графики и едно изображение. Използваните източници са актуални и пряко свързани с темата на дисертационния труд, като демонстрират висока степен на информираност на докторантката по проблемите, разглеждани в дисертационния труд.

Убедително е обоснована актуалността и значимостта на темата, коректно са представени обектът и предметът на изследването. Прецизно са дефинирани целта и задачите, формулирани са четири хипотези, които последователно се тестват в четирите глави на дисертационния труд. Структурата на дисертацията е логически изградена и позволява задълбочен анализ на изследвания проблем в неговата цялост.

Направено е прецизно обосноваване на използваните разнообразни изследователски подходи и методи, които позволяват изпълнението на поставените изследователски задачи. Коректно са определени времевите рамки на изследването.

Изследователският мотив на Теодора Ангелова е свързан с факта, че значителна част от научните разработки в областта на европейската интеграция изследват ролята на държавите в процеса на създаване и еволюцията на институциите на ЕС. Отправна точка на нейното дисертационно изследване е разбирането за важността на обратното влияние, а именно – „как ангажимент от „европейския живот на държавата-членка – председателството, променя нейните вътрешни институции, политики и политически процеси” (стр. 14). В този смисъл, изследваният проблем безспорно е не само актуален и представлява интерес за научно-изследователската общност, но притежава и силно изразен приложен характер за политическата практика.

2. Оценка на научните и научно-приложни резултати

Формулираните във въведението задачи прецизно и последователно са развити в отделните структурни единици на дисертационното изследване. В първа глава се изгражда теоретичната рамка, която позволява да се дефинират основни понятия, които се използват в изследването, да се анализира връзката и влиянията по оста национална-европейска политика в контекста на темата за ротационното председателството, както и конкретно да се анализат ефектите от българското председателство върху вътрешнополитическите процеси. В тази част от дисертационното изследване е направен анализ на процеса на реконцептуализация на ролята на председателството. Проследява се академичния дебат относно „тежестта” на ротационното председателство в институционалната структура на ЕС и степента, в която председателството може да влияе върху определеното на дневния ред на ЕС.

Втора глава представя в дълбочина детайли от технологията на подготовката и провеждане на българското председателство, като тук докторантката е обработила и анализирала значителна по обем информация. Трета и четвърта глава са насочени към предмета на изследването и са най-интересни от гледна точка и на заявената от докторантката цел, а именно да се изследват ефектите от реализиране на председателството върху вътрешнополитическия дебат и процеси. Контент анализът на публикациите за България в три европейски медии в периода преди, по време и непосредствено след края на ротационното председателството е допълнителен щрих не само към картината на Българското председателство, но и на цялостния образ на България в ЕС.

Особен интерес представлява четвърта глава, в която са представени обективните ограничения, произтичащи от международния и европейския контекст, с които българската страна трябва да се съобразява при формулирането на приоритетите

на председателството. Въз основа на направения сравнителен анализ на приоритетите на държавите в тройката (Естония, България, Австрия), докторантката успява да открие специфичните акценти в българското председателство, както и съотнасянето им спрямо приоритетите на Европейската комисия. Специално внимание е отделено на умерено амбициозните цели на страната по основния политически приоритет, заложен в програмата на българското председателство, а именно европейската перспектива на Западните Балкани.

Прави добро впечатление, че всяка глава завършва със синтезирано обобщение, а в заключението са представени най-важните акценти от изложението.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Формулираните от докторантката приноси на дисертационния труд коректно отразяват нейните постижения. Представеният дисертационен труд се вписва в усилията за анализ на променящото се естество на ротационното председателство. Той допринася и за надграждане на необходимата концептуално-теоретична база за осмисляне на мястото, ролята и поведението на страната ни в рамките на ЕС в една сложна, динамично променяща се среда.

Добре би било приносите да бъдат посочени не само в автореферата, но и в самото дисертационно изследване.

4. Критични бележки, препоръки и въпроси

С оглед доминирането на по-скоро технократски подход при разработването на дисертационния труд, считам, че при бъдещо публикуване на изследването докторантката би могла по-смело и категорично да даде своята експертна оценка за първото българско председателство на Съвета на ЕС. Това би придало допълнителна тежест на изследването ѝ.

Известни резерви имам по отношение на имплицитно заключение, касаещо причинно-следствени връзки между подготовката и провеждането на българското председателство и подписването на Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество между София и Скопие (стр. 281). Както загатва и самата докторантка, подписването на този договор е резултат от действието на множество, комплексни вътрешни и външни фактори. Струва ми се силно преувеличена и претенцията за „българско медиаторство” (стр. 284) при разрешаването на спора за името между Република Македония и Гърция.

В текста има известни технически грешки и неточности. Добре би било докторантката да избягва смесването на различни стилове на цитиране, както и да уеднакви изписването на имената на чуждестранните автори (при обзора на

литературата, например, част от имената са изписани на латиница, други са на кирилица). Налице са и известни повторения, които по-скоро натоварват текста.

5. Заключение

Представеният дисертационен труд представлява самостоятелно, цялостно и завършено изследване и напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Всичко това ми дава основание да изразя категоричната си подкрепа за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Теодора Сашкова Ангелова по професионално направление 3.3. Политически науки (Политология – Международни отношения).

18.08.2021 г. / София

Подпис:

/доц. д-р Антонина Хабова/